

Motion till riksdagen 2024/25:1986

av Ann-Sofie Alm (M)

Stöd till svenska veteraner som stridit för Ukraina

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheter och förutsättningar för hur svenska staten bör stödja svenska soldater som stridit för Ukraina, i Ukraina, samt hur stödet för deras anhöriga kan utformas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ända sedan den 24 februari 2021, när Ryssland brutalt och olagligt gick över gränsen in i Ukraina och inledde sitt fullskaliga invasionskrig, har Sverige stöttat Ukrainas försvar. Vi har stöttat dem militärt, ekonomiskt, humanitärt, politiskt och moraliskt. Stödet finns i stor majoritet bland befolkningen och i en absolut majoritet av Sveriges riksdagsledamöter.

Det är inte bara för att vi delar stora delar av gemensam historia med Ukraina eller för att vi har samma färger på våra flaggor som vi så helhjärtat stödjer Ukrainas kamp mot Rysslands terrorliknande krig. I Sverige vet vi att det är allas vår frihet som står på spel. Många svenskar väljer också att stötta Ukraina rent personligt med tid och med pengar. Svenskarna donerar stora summor till hjälporganisationer såsom Blågula Bilen, Operation Aid, Ukrainahjälpen i väst med flera och ställer upp på de återkommande manifestationerna på onsdagar vid Rysslands ambassad: Ryssland ut ur Ukraina och naturligtvis Måndagsrörelsen, som varje måndag sedan den fullskaliga invasionen enträget manifesterar svenskarnas tro på frihet och demokrati. Engagemanget är stort och innerligt. Vi säger alla att Ukraina slåss för Sveriges, för Europas och för allas vår frihetliga framtid.

Det finns även svenskar som har sagt upp sig från sina arbeten, eller tagit tjänstledigt om de kunnat, och har åkt till Ukraina för att med livet som insats strida vid fronten för Ukrainas självständighet och frihet. Det är ingen romantisk stridsfilm de ger sig in i.

Kriget vid fronten är både brutalt och dödligt. Dessa soldater strider inte för evigt. Alla som ger sig ut kommer inte tillbaka. De som kan, återvänder hem frivilligt eller blir tvingade att rotera hem av sina ukrainska befäl eller av omtänksamma kamrater. Därför att befinna sig i ett sådant blodigt krig där ständiga krigsförbrytelser pågår tar sig förr eller senare in i tankar och känslor. Att anpassa sig till det lugna och normala arbetslivet vid hemkomsten till Sverige är inte alltid helt enkelt.

För dem som behöver plåstra om sig rent fysiskt finns god hjälp att få i vår svenska civila sjukvård, men att få snabb och god vård och hjälp för att komma över de traumatiska upplevelser som kan sätta sig på psyket är inte lika lätt. Ofta finns endast den närmaste familjen att anförtro sig åt, men när känslorna blir för mörka och orden för få kan även den närmsta familjen råka i svårigheter. Här behövs det därför insatser utöver det vanliga för att dessa hemvändande soldater och deras familjer ska kunna återgå till ett normalt och hälsosamt familjeliv med socialt umgänge och ett fungerande arbetsliv. De frågor som uppstår vad gäller omhändertagandet är många men tiden är knapp.

Det behövs därför en utredning som klargör ansvar och förväntningar på stöd för de svenskar som återvänder efter att ha stridit för Ukrainas frihet, i Ukraina. Utredningen kan ta fasta på att undersöka om Veterancentrum, som har nödvändig kunskap, skulle kunna vara en del av lösningen, och även se om det går att ge dem ett sådant uppdrag inom ramen för stöd- och biståndspaket till Ukraina.

Ann-Sofie Alm (M)